

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36024781	IES do Barral	Ponteareas	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Artes Escénicas I	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	8
4.2. Materiais e recursos didácticos	8
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	9
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	9
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	10
5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias	10
6. Medidas de atención á diversidade	10
7.1. Concreción dos elementos transversais	10
7.2. Actividades complementarias	11
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	12
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	12
9. Outros apartados	13

1. Introducción

A materia de artes escénicas ten un carácter eminentemente práctico converténdoa nun espazo de experimentación e exploración colectiva desde o que fomentar o desenvolvemento da expresividade e a creatividade.

A materia está deseñada a partir de cinco obxectivos, que se vinculan cos obxectivos xerais da etapa e coas competencias clave previstas para o bacharelato. Estes obxectivos permítenlle ao alumnado participar da vida cultural da súa contorna, difundir e valorar o patrimonio. Facilitan, igualmente, o enriquecemento do seu imaxinario, o crecemento do seu repertorio persoal de recursos, a ampliación das súas posibilidades de gozo das manifestacións artísticas e a identificación de oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional ligadas a estas artes.

Así mesmo, favorecen o criterio estético, as habilidades de comunicación e negociación, o autocoñecemento, a creatividade, a empatía, a imaxinación e o espírito emprendedor.

Os contidos da materia están secuenciados en 6 unidades coa idea de tratar dúas unidades por cada trimestre.

A intención é que a materia se articule a través de un proxecto escénico que se desenvolva ao longo do curso e se interprete diante de público da comunidade educativa do noso centro.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Analizar manifestacións escénicas de diferentes épocas e tradicións, describindo as súas características, establecendo relacións co seu contexto e identificando posibles influencias e proxeccións, para valorar o patrimonio e enriquecer o imaxinario propio.	2-3	3		1-2	20	1		1-2
OBX2 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes sistemas, medios e códigos de significación escénica, a través de actividades de carácter práctico, para incorporar o seu uso ao repertorio persoal de recursos e desenvolver o criterio de selección dos máis adecuados á intención comunicativa.	1			1	11-20	1	3	31
OBX3 - Abordar a recreación e representación da acción dramática, a partir da construción colectiva de escenas que mostren todo tipo de personaxes e conflitos, para desenvolver habilidades de comunicación e negociación e reforzar o autocoñecemento, a creatividade, a empatía, a imaxinación e o espírito emprendedor en diversas situacións e contextos.	1			2	11-20	1	1	31
OBX4 - Realizar proxectos de creación e difusión escénica, planificando as súas fases, seleccionando e estruturando os elementos de significación e asumindo diferentes funcións con iniciativa e responsabilidade, para expresar unha intención comunicativa, enriquecer a contorna cultural e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional.	3			2	31-40	2-3	2-3	41-42

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Valorar criticamente manifestacións escénicas, identificando o público ao que se dirixen e analizando as súas características e os seus orzamentos artísticos, para desenvolver o criterio estético, difundir o patrimonio e ampliar as posibilidades de gozo das artes escénicas.	1-3			1-2	40	1		1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Conceptos básicos	Nesta unidade traballaremos de maneira práctica os conceptos básicos das artes escénicas e escolleremos un tema sobre o que facer unha peza escénica.	10	20	X		
2	Na procura de referentes	Análise das distintas manifestacións escénicas ao longo da historia tendo en conta os intereses do alumnado para a creación da súa obra de teatro.	20	30	X		
3	A expresión e comunicación escénica	Estudo do espazo escénico, recursos e situacións necesarias na creación artística	20	20		X	
4	A interpretación	Unidade de práctica interpretativa empregando as técnicas e métodos máis elementais. Posta en escena da representación final.	20	20		X	
5	A creación e organización do espectáculo	Análise de todos os aspectos a ter en conta na creación dun espectáculo escénico. Ensaio finais antes da estrea.	20	30			X
6	O público e a crítica	Estudo dos tipos de público e da práctica crítica. Análise da recepción da obra por parte do público.	10	20			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Conceptos básicos	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar diferentes manifestacións escénicas, empregando a terminoloxía adecuada, reelaborando información a partir de fontes fiables, e reflexionando criticamente sobre as súas características.	Identificar diferentes manifestacións escénicas.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Artes escénicas: concepto, tipoloxías e tradicións. - As artes escénicas e a súa historia: cambios e transformacións.

UD	Título da UD	Duración
2	Na procura de referentes	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar, cun vocabulario adecuado, as principais características de manifestacións escénicas de diferentes épocas e tradicións, establecendo relacións co seu contexto e evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa recepción activa.	Identificar as características principais das manifestacións escénicas.	TI	100
CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións escénicas de diferentes épocas e tradicións, valorando a súa influencia sobre as artes escénicas actuais.	Relacionar as manifestacións escénicas de distintas épocas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As artes escénicas e a súa historia: cambios e transformacións. - Dramaticidade, teatralidade e performatividade. - O patrimonio inmaterial.

UD	Título da UD	Duración
3	A expresión e comunicación escénica	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de sistemas, medios e códigos de significación escénica, a través de actividades de carácter práctico.	Participar nas actividades interpretativas.	TI	100
CA2.2 - Recrear a acción dramática, o deseño de personaxes e a configuración de situacións e escenas, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Utilizar técnicas sinxelas de recreación dramática		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Códigos de significación escénica: natureza, descrición e clasificación. - O espazo escénico como xerador de significado. A convención teatral. - Recursos plásticos: escenografía volumétrica e virtual, caracterización, iluminación e espazo sonoro. - Recursos literarios e outros materiais. O texto dramático. - O conflito dramático: personaxe, situación e acción dramática. - O personaxe dramático: análise, caracterización e construción. - Xogo dramático, improvisación, dramatización e creación colectiva.

UD	Título da UD	Duración
4	A interpretación	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Empregar técnicas elementais de interpretación, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escoita, diálogo e aprendizaxe.	Respectar e participar nos ensaios das interpretacións propias e do grupo.	TI	100
CA3.2 - Recrear e representar a acción dramática, demostrando eficacia, seguindo as indicacións da dirección, mantendo a concentración e xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico.	Participar na representación dramática proposta de xeito guiado e correcto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Preparación física e preparación preexpresiva. O coidado do corpo nas artes escénicas e performativas. - Métodos e técnicas de interpretación.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os instrumentos do intérprete: expresión corporal, xestual, oral e rítmico-musical. A conciencia emocional. - A personaxe dramática: graos de representación, obxectivos e funcións. - A partitura interpretativa e a súa execución.

UD	Título da UD	Duración
5	A creación e organización do espectáculo	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Avaliar e presentar os resultados da participación en proxectos de creación e difusión escénica, analizando a relación entre os obxectivos expostos e o produto final obtido, e explicando de forma argumentada as posibles diferenzas entre eles.	Presentar análise de resultados do produto final.	PE	10
CA4.1 - Participar activamente na realización de proxectos colectivos de creación e difusión escénica, asumindo diferentes funcións con iniciativa e responsabilidade, e valorando e respectando as achegas e experiencias do resto de integrantes do grupo.	Participar na realización de proxectos asumindo algunha función de responsabilidade.	TI	90
CA4.3 - Representar e adaptar a acción dramática, os elementos dramáticos, expresivos e plásticos dispoñibles aos requirimentos do proxecto para desenvolver baseándose no traballo colaborativo e inclusivo.	Participar nunha representación dramática respectando o traballo do grupo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O espectáculo escénico: concepto e características. - Tipoloxías básicas do espectáculo: clásico, de vangarda, corporal, occidental, oriental, de obxectos, musical, dancístico, de interior, de rúa. - Outras formas de presentación escénica: happening, performance, videoteatro ou teatro-danza. - O deseño dun espectáculo: equipos, fases e áreas de traballo. - Os ensaios: tipoloxía, finalidades e organización. - Representación de espectáculos escénicos. - Estratexias de traballo en equipo. Resolución de conflitos.

UD	Título da UD	Duración
6	O público e a crítica	20

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Identificar o tipo de público ao que se dirixe un espectáculo determinado, baseando os argumentos na análise da obra e nas reaccións do público.	Identificar o tipo de público de determinado espectáculo.	PE	40
CA5.2 - Comentar manifestacións escénicas, empregando a terminoloxía adecuada, reelaborando información a partir de fontes fiables, e reflexionando criticamente sobre as súas características e orzamentos artísticos.	Presentar unha crítica a unha manifestación escénica con vocabulario axeitado.	TI	60

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O público: concepto e tipoloxías. - A recepción teatral: catarse, estrañamento e participación. - Estratexias e técnicas de análises de manifestacións escénicas. - O respecto da propiedade intelectual. A protección da creatividade persoal.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía predominante será a aprendizaxe baseada en proxectos e aprendizaxe baseada en retos.

A primeira resulta a aprendizaxe máis axeitada para garantir o tratamento de todos os contidos previstos e a superación dos criterios de avaliación que se propoñen, pois requiren a identificación dunha necesidade informativa, a planificación e a distribución de tarefas entre os membros dun grupo, a realización de pequenas investigacións e tarefas integradas de cara á elaboración dun produto final que cómpre comunicar.

A aprendizaxe baseada en retos porase en acción nos proxectos finais, abordando retos que o alumnado terá que resolver, problemas, creación de bosquejos intermedios e verificación do produto final.

Ademais, promoverase a aprendizaxe cooperativa, facendo fincapé na interdependencia xa que se busca desenvolver diferentes roles por parte do alumnado na creación de produtos escénicos completos.

Estas cuestións inclúen traballo individual, a interacción na aula e a toma de decisións a nivel grupal proporcionando ocasións para que o alumnado cre coñecemento de xeito conxunto.

Moitas das tarefas que se presentarán están pensadas para realizar en grupo de xeito integrador e favorecendo a inclusión de distintos niveis de aprendizaxe facilitando así a atención á diversidade.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Fondos da biblioteca

Aula de informática
Biblioteca do centro
Atrezzo variado
Recursos audiovisuais

O noso centro de estudos non conta con salón de actos, sendo este un dos grandes puntos débiles para impartir esta materia de carácter práctico. Polo tanto, empregarase o espazo da biblioteca por ser o máis apropiado para levar á cabo a natureza das actividades propias da materia.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Farase unha pequena proba para ter en conta os intereses e as motivacións do alumnado para escoller esta materia.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	20	20	20	20	10	100
Proba escrita	0	0	0	0	10	40	6
Táboa de indicadores	100	100	100	100	90	60	94

Criterios de cualificación:

A nota de cada trimestre calcularase en base ás porcentaxes de cada instrumento de avaliación recollidos en cada unidade. Terase en conta as unidades impartidas en cada trimestre e o peso de cada unha delas con respecto ao total da materia.

A nota final será o resultado da nota media ponderada das cualificacións finais de cada unidade.

A materia considerarase superada cando a nota final sexa 5 ou máis. Para conseguir superar a materia é necesario que todas as unidades didácticas e tarefas asignadas estean superadas polo alumno/alumna.

Cando a nota de cada avaliación ou final dea números con decimais, se estes están por debaixo de 0.5 tenderase a nota enteira inferior, e se están por enriba de 0.5 tenderase a nota enteira superior, por exemplo, se a media é de 7.3 a nota será 7; se a media é 7.7 a nota será 8.

Criterios de recuperación:

Ao rematar a avaliación o alumnado que non acade o aprobado ofreceráselle a posibilidade de recuperar a materia facendo unha proba escrita con peso do 60% e unha práctica escénica individual que será o 40% da nota. Para considerar a materia superada terá que acadar unha cualificación de 5 ou máis en cada unha das probas.

Cando a nota de cada avaliación ou final dea números con decimais, se estes están por debaixo de 0.5 tenderase a nota enteira inferior, e se están por enriba de 0.5 tenderase a nota enteira superior, por exemplo, se a media é de 7.3 a nota será 7; se a media é 7.7 a nota será 8.

Este criterio de cualificación será igual para a proba extraordinaria.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

A recuperación da materia farase mediante exame escrito cos contidos teóricos de todo o primeiro curso, e práctico a través dunha escenificación individual dun fragmento dunha obra ou monólogo a elixir entre varias propostas do departamento. Ditos exames de recuperación poden facerse ao final de cada trimestre ou a final de curso antes da avaliación. O exame teórico suporá o 40% da nota e o práctico o 60%.

Para facer un seguimento do alumnado coa materia pendente fixarase un recreo semanal onde o alumnado poderá acudir a preguntar dúbidas e se lle ofrecerá material de apoio para preparar a materia.

5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias

Para acreditar os coñecementos necesarios farase unha proba escrita sobre os criterios mínimos da materia e unha proba individual de interpretación. A proba escrita ponderará o 60% e a de interpretación o 40%. Para acreditar os coñecementos o alumnado deberá acadar un 5 ou máis na cualificación desta proba.

6. Medidas de atención á diversidade

Prestaremos especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, ofrecendo diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase, e metodoloxías variadas que permitan a todo o alumnado seguir as explicacións e actividades propostas.

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación deste alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións.

Para garantir un apoio axeitado a este alumnado, é fundamental establecer canles de colaboración entre o diverso profesorado que intervén na súa educación, e organizar os recursos persoais e materiais do centro coa fin de desenvolver actividades encamiñadas á inserción e promoción.

Estudiaranse as circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios. Para elo, a función da coordinación entre docentes, alumnado e familias é fundamental a través da titoría.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de bacharelato estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da asignatura cóstalles máis seguir.
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións (por exemplo algún recreo a semana para consultar dúbidas) e para resolver probas específicas.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.3 - Comunicación audiovisual		X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital			X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial			X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Comprensión lectora: Traballarase principalmente a través dos textos para aprender os contidos teóricos. Tamén se proporán lecturas vinculadas co tema que o alumnado vai a investigar para a creación da súa peza escénica.

Expresión oral e escrita: A través da redacción da dramaturxia da obra na que a totalidade do alumnado participará.

Creatividade: actividades de escenificación, adaptación de proxectos, creación dunha obra de teatro ao longo do curso.

Actividades que implican traballo grupal e controlar o noso propio rol dentro do grupo. .

Igualdade entre sexos: Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, fomentando especialmente o repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas.

Fomento do espírito crítico. A través da comprensión dos elementos que conforman a produción artística e dos distintos estilos e xéneros o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo responsable. Ademais o alumnado creará o seu propio espectáculo e para iso o espírito crítico é indispensable. Tamén se procurará que dean feedback construtivo aos seus compañeiros e compañeiras.

Educación emocional e en valores. Actividades grupais nas que é primordial respectar as producións dos demais e axudarse mutuamente para conseguir un produto conxunto. É algo indisoluble ás artes escénicas e unha das bases da metodoloxía da aula.

Competencia dixital: investigación e consulta de contido na rede, traballo na busca de información fiable e filtrada. Empregarase de maneira constante para procurar ideas e investigar sobre o tema escollido para afondar ao longo do curso.

Comunicación audiovisual: Gravación, publicación e distribución dos proxectos. Visualización de obras de teatro en vídeo. Uso, produción e montaxe de vídeo para a escena introducindo ao alumnado nas novas linguaxes escénicas.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Espectáculo escénico	Asistencia como público a algún espectáculo escénico			
Interpretación conxunta	Representación da obra que se creará ao longo do curso para a comunidade educativa no auditorio de Pontearreas.			

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Ben ou Acadado
Mal ou Non acadado
Regular ou Mellorable

Descrición:

A programación é un documento aberto e susceptible de cambios segundo observemos os procedementos que funcionan e os que non. Debe revisarse cada ano coa fin de adaptala mellor á realidade das aulas. A posta en práctica de dita programación é o que nos permite melloralala, recollendo a través dos procedementos de avaliación da propia programación e da práctica docente, a información necesaria para reformala. O proceso de avaliación da propia programación e da práctica docente realízase dentro do Departamento coa información recollida polos docentes sobre diferentes aspectos do desenvolvemento da mesma, que debería incluír unha valoración/avaliación dos estudantes, do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe, que pode realizarse a través dun cuestionario ou unha entrevista con cada alumno a final e curso. Algúns dos ítems a contemplar para avaliar a propia programación e a práctica docente mediante rúbrica son os seguintes:

- Comprobación dos obxectivos propostos: se estes se adaptan ao curso correspondente, se se poden acadar coas unidades propostas, a porcentaxe de alumnado que consegue ditos obxectivos, etc.
- Idoneidade das unidades didácticas propostas: se hai correlación entre obxectivos, contidos e criterios de cualificación nestas, a corrección da temporalización. e se contribúen realmente a acadar as competencias clave.
- Utilidade dos materiais didácticos empregados: comprobar se o alumnado os entende, se son variados, se están adaptados para o alumnado con necesidades educativas específicas e de apoio educativo, se inclúen TIC, etc.
- Valoración dos criterios e instrumentos de avaliación e cualificación: se son útiles e precisos, se os instrumentos de avaliación inclúen métodos cualitativos e cuantitativos, se se inclúen procedementos de recuperación, etc.
- Grao de implicación dos estudantes no proceso de ensino-aprendizaxe: coñecen os obxectivos propostos, o repertorio e actividades parécenlles adecuados, coñecen os criterios de avaliación e cualificación, etc.
- Tido en conta o anterior, elaboración de propostas de mellora.

Os ítems anteriores avaliaranse mediante os indicadores ben ou acadado, mal ou non acadado e regular ou mellorable no caso de que sexa acadado pero que se poida revisar e mellorar.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Para o seguimento da programación, avaliación desta e propostas de melloras utilizaremos unha táboa de indicadores considerando os ítems expostos no punto anterior: "avaliación do proceso de ensino e práctica docente", valorando para cada un deses ítems o grao de consecución e facendo propostas de mellora naqueles puntos que se observen carencias. Así o procedemento de seguimento e avaliación da programación e da práctica docente farase mediante táboas de indicadores, ficha con preguntas a cubrir polo alumnado e entrevista persoal co alumnado. A partir da análise dos datos extraídos destes procedementos de seguimento, faranse as correspondentes propostas de mellora.

Dito seguimento farase trimestralmente acordando en reunión de departamento os cambios a introducir na programación a través da aplicación proens en cada trimestre e a final de curso de cara ao ano seguinte.

9. Outros apartados